प्रथमपर्य्याय एव कवन्धमानीतवन्तः। तथापि तत्र कण्ठस्याधस्तन ऊरुभ्यां ऊर्द्ध्ववर्त्तिमध्यभाग एव विवक्षितः। अतो द्वितीयपर्य्याये हस्तपादानयनम्। तत्र उभयत्राकारमात्रं सम्पन्नम्। न तु लोमादिपरिपूर्त्तिः। स चास्मिन् पर्य्याये एव कृतः। यस्मात् पञ्चवारमाक्रानं यस्माच्च लोमादिपञ्चकसम्पत्तिः। तस्मात्तत्साधनभूतानां चातुर्मास्यानां ऋत्विजः पञ्चसङ्ख्याकाः॥

अथ निरूढपशुबन्धादौ मैत्रावरुणेन सहितान् पूर्व्वोक्तान् पञ्चर्त्विजो दर्शयति। "षट्कृत्वोऽङ्कयत्। ऋतवः प्रत्यशृण्वन्। ते पशुबन्धेनैव यज्ञक्रतुनोपपर्य्यावर्त्तन्त। त उपोहंस्तनावाण्डौ शिश्नमवाञ्चं प्राणम्। तस्मात् पशुबन्धस्य यज्ञक्रतोः। षडृत्विजः" इति। षड्वारमाक्रानात् स्तनादीनामपि षट्त्वात् तत्साधनभूते पशुबन्धे षड् ऋत्विजः सम्पन्नाः॥

अथ सोमयागे होता मैत्रावरुणब्राह्मणच्छंसीनेष्टापोता आग्नीध्रो अच्छावाकश्चेति सप्तहोत्रान् दर्शयति। "सप्तकृत्वोऽङ्कयत्। होत्राः प्रत्यशृण्वन्। ताः सौम्येनैवाध्वरेण यज्ञक्रतुनोपपर्य्यावर्त्तन्त [३]। ता उपोहन्त्सप्त शीर्षण्यान् प्राणान्। तस्मात् सौम्यस्याध्वरस्य यज्ञक्रतोः। सप्तहोत्राः प्राचीर्वषट्कुर्व्वन्ति" इति। सप्तवारमाक्रानात् शिरोनिष्ठसप्तछिद्रवर्त्तिप्राणानयनात् तत्साधने सोमाध्वरे सप्तहोत्राः सम्पन्नाः। ताश्च प्राङ्मुखत्वेनावस्थिता याज्यान्ते वौषट्शब्दान् पठन्ति॥